

Dosarul nr. 2ra-541/19

Instanța de fond: Judecătoria Cahul, sediul Central – I. Gorlenco

Instanța de apel: CA Cahul– S. Pelipenco, I. Dănăilă, R. Petrov

DECIZIE

03 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Dumitru Mardari
Nina Vascan
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției al
Ministerului Afacerilor Interne,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Roșca
împotriva Inspectoratului de Poliție Cahul, Inspectoratului General al Poliției,
Ministerului Afacerilor Interne privind încasarea penalităților pentru perioada de
întârziere a plății indemnizației unice, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei din data de 07 noiembrie 2018 a Curții de Apel Cahul, prin
care s-a admis apelul declarat de către Ion Roșca, s-a casat hotărârea din data de 29
iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri privind
admiterea parțială a acțiunii,

constată:

La 11 ianuarie 2017 Ion Roșca a depus cerere de chemare în judecată,
concretizată ulterior, împotriva Inspectoratului de Poliție Cahul și Inspectoratului
General al Poliției, Ministerului Afacerilor Interne, prin care a solicitat încasarea
penalității pentru perioada de întârziere a plății indemnizației unice pentru perioada
02 iunie 2016 - 28 octombrie 2016 în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere,
încasarea prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei și cheltuielile de judecată.
(f.d. 2-4, 190-192, vol.I)

În motivarea cererii de chemare în judecată Ion Roșca a indicat că a activat în
funcția de șef adjunct al Inspectoratului de Poliție Cahul.

Prin ordinul nr. 232 ef din 02 iunie 2016 Inspectoratul General al Poliției a
dispus încetarea contractului individual de muncă conform art. 47, alin. (1), lit. c) al
Legii cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27
decembrie 2012, în legătură cu împlinirea vechimii în muncă care dă dreptul la

pensie. Tot prin acest ordin Inspectoratul General al Poliției a dispus achitarea indemnizației unice, conform art. 65, alin. (2) al Legii nr.320 din 27 decembrie 2012.

Reclamantul a indicat că deși raporturile de serviciu au încetat la 02 iunie 2016, indemnizația unică de eliberare din serviciu în mărime de 102 223,52 lei, contrar legislației în vigoare i-a fost achitată cu întârziere abia la data de 28 octombrie 2016.

În opinia reclamantului se consideră îndreptățit de a solicita încasarea penalității în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere a plății indemnizației unice și anume din 02 iunie 2016 până la 28 octombrie 2016.

În vederea soluționării pe cale amiabilă a litigiului, în temeiul art. 332 al Codului muncii s-a adresat cu cerere prealabilă către Inspectoratul de Poliție Cahul și Inspectoratul General al Poliției, prin care a solicitat achitarea penalității pentru toată perioada de întârziere a plății indemnizației unice în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere, conform art. 330, alin. (2) al Codului muncii, precum și repararea prejudiciului moral cauzat în mărime de 100 000 lei.

Ulterior, a primit un răspuns prin care i s-a comunicat că cererea nu poate fi satisfăcută, fără a fi invocate argumente legale.

De asemenea, reclamantul solicită repararea prejudiciului moral cauzat reieșind din faptul că o perioadă îndelungată a fost lipsit de indemnizația unică, iar angajații Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției ignorau cerințele lui legale, el fiind nevoit cu zilele să stea la ușile funcționarilor, care nu-și îndeplineau obligațiile de serviciu.

Suferințele psihice cauzate de reținerea plății indemnizației unice și ignoranța cu care a fost tratat au fost agravate de situația familială grea în care se afla la momentul respectiv.

Prin hotărârea din data de 13 aprilie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de către Ion Roșca. (f.d. 140, 107-122, vol.I)

Curtea de Apel Cahul prin decizia din data de 08 februarie 2018 a admis apelul declarat de către Ion Roșca, a casat hotărârea din data de 13 aprilie 2017 cu remiterea cauzei la rejudecare. (f.d. 169, 170-174, vol.I)

Suplimentar la cererea de chemare în judecată Ion Roșca a mai indicat că nu poate fi reținut argumentul pârâților precum că nu sunt mijloace financiare pentru a fi achitată penalitatea pentru perioada de întârziere a plății indemnizației unice, făcând trimitere la jurisprudența constantă CtEDO potrivit căreia, nu poate servi temei de respingere a cererii, argumentul că statul nu are mijloace financiare, or, art. 6 al CEDO protejează și drepturile garantate de legislația națională, iar neîncasarea unor drepturi salariale constituie încălcarea dreptului de proprietate.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din data de 29 iunie 2018 s-a respins acțiunea înaintată de către Ion Roșca împotriva Inspectoratului de Poliție Cahul, Inspectoratului General al Poliției și Ministerului Afacerilor Interne cu privire la încasarea penalității pentru perioada de întârziere a plății indemnizației unice pentru perioada 02 iunie 2016-28 octombrie 2016 în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată. (f.d. 216, 221-229, vol.I)

Curtea de Apel Cahul prin decizia din data de 07 noiembrie 2018 a admis apelul declarat de către Ion Roșca, a casat hotărârea din data de 29 iunie 2018 a Judecătoriei

Cahul, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea parțială a acțiunii înaintate de către Ion Roșca, a încasat din contul Inspectoratului General al Poliției în beneficiul lui Ion Roșca penalitatea pentru perioada de întârziere a plății indemnizației unice pentru perioada 02 iunie 2016 -28 octombrie 2016 în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere și prejudiciului moral în sumă de 2 000 lei, în rest acțiunea a fost respinsă. (f.d. 284-297, vol.I)

Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 22 ianuarie 2019 a depus recurs Inspectoratul General al Poliției, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată. (f.d. 2-7, vol.II)

În motivarea recursului recurentul a indicat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și anume nu a fost aplicată legea care urma să fie aplicată, a interpretat eronat legea și nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

La 07 martie 2019 Ministerul Afacerilor Interne a depus referință, prin care a solicitat admiterea recursului declarat de către Inspectoratul General al Poliției, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii. (f.d. 14-16, vol. II)

Ion Roșca la 19 martie 2019 a depus referință la recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției, prin care a solicitat considerarea acestuia ca fiind inadmisibil. (f.d. 19-20, vol. II)

La 25 martie 2019 Inspectoratul de Poliție Cahul a depus referință, prin care a solicitat admiterea recursului înaintat de către Inspectoratului General al Poliției. (f.d. 22-29, vol.II)

În conformitate cu art. 434, alin. (1) al Codului de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia la data de 07 noiembrie 2018, a publicat-o pe portalul instanțelor de judecată la data de 15 decembrie 2018, a expedit-o participanților la proces la data de 15 decembrie 2018. (f.d. 303)

Confirmare privind recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsește.

În aceste circumstanțe, recursul depus la data de 22 ianuarie 2019, se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439, alin. (2) al Codului de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din data de 27 martie 2019 a considerat recursul admisibil.

Articolul 441 al Codului de procedură civilă stipulează că în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 445, alin. 1, lit. f) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Verificând criticile invocate în recurs și în referințe în raport cu normele de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției, întemeiat și care urmează să fie admis din considerentele ce preced.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) al Codului de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) și (3) al Codului de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la 11 ianuarie 2017 Ion Roșca s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea penalității în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere a achitării indemnizației unice, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din data de 29 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Roșca.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 07 noiembrie 2018 a admis apelul declarat de către Ion Roșca, a casat hotărârea din data de 29 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, reținând că pretențiile cu privire la încasarea penalității pentru întârzierea achitării indemnizației unice sunt întemeiate.

Inspectoratul General al Poliției a criticat decizia instanței de apel în partea admiterii pretenției cu privire la încasarea penalității pentru perioada de întârziere a plății indemnizației unice pentru perioada 02 iunie 2016 -28 octombrie 2016 în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere și prejudiciului moral în sumă de 2 000 lei.

Verificând decizia adoptată de către Curtea de Apel Cahul, instanța de recurs a constatat că instanța de apel corect a stabilit circumstanțele raportului juridic litigios, încă incorect a aplicat normele de drept material, ori prin ordinul nr. 232 ef din 02 iunie 2016 s-a dispus încetarea contractului individual de muncă cu Ion Roșca în legătură cu împlinirea vechimii în muncă care dă dreptul la pensie, totodată s-a dispus achitarea indemnizației unice. (f.d. 5)

Prin ordinul de plată nr. 501 din 26 octombrie 2016 lui Ion Roșca i s-a achitat indemnizația unică. (f.d. 57, vol.I)

Ion Roșca solicită încasarea penalității în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere de la data apariției dreptului de a primi indemnizația unică și până la achitarea propriu zisă în mărime de 9475,8 lei din suma indemnizației unice de 106 469 lei neachitată în termen.

Prin prisma art. 330, alin. (1) lit. f) al Codului muncii rezultă că angajatorul este obligat să compenseze persoanei, în caz de reținere a tuturor plăților sau a unora din ele în caz de eliberare din serviciu.

Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, 227 lit.j), 228 alin.(8) etc.) convenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,1 la sută din suma neplătită în termen.

Instanța de recurs menționează că pentru a interveni instituția reparării prejudiciului cauzat salariatului necesită a fi prezentă vinovăția angajatorului la reținerea plăților convenite salariatului, la caz, vinovăția Inspectoratului General al Poliției în reținerea indemnizației unice lui Ion Roșca.

Conform art. 10, alin. (1) al Legii cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din data de 27 decembrie 2012, Poliția este finanțată de la bugetul de stat și din alte surse neinterzise de lege, iar potrivit art. 65 alin. (1) remunerarea muncii polițistului se efectuează de la bugetul de stat, conform legislației în vigoare.

Prin prisma art. 13, alin. (1), lit. c) și e) al aceleiași Legi șeful Inspectoratului General al Poliției gestionează bugetul aprobat de către Ministerul Afacerilor Interne și propune Ministerului Afacerilor Interne proiectul bugetului anual al Inspectoratului General al Poliției și proiectele de rectificare a bugetului.

În urma celor constatate rezultă că Inspectoratul General al Poliției are calitatea de executor de buget, pe când Ministerul Afacerilor Interne este ordonator principal de credite în raport cu Ministerul Finanțelor.

Prin certificatul nr. 10274 din 10 octombrie 2016 Inspectoratul de Poliție Cahul confirmă faptul că indemnizația unică în mărime de 102 223,52 lei stabilită lui Ion Roșca nu a fost achitată în termen din lipsa mijloacelor financiare alocate la destinația dată. (f.d. 10, vol.I)

Colegiul menționează că Bugetul de stat pentru anul 2016 a fost aprobat prin Legea bugetului de stat pentru anul 2016 nr. 154 din 01 iulie 2016, în vigoare la data de 26 iulie 2016.

Prin urmare, la data eliberării lui Ion Roșca din funcția deținută și stabilirea dreptului de a beneficia de indemnizația unică bugetul de stat pentru anul 2016 nu era aprobat.

Potrivit art. 57 alin. (1), (2) și (3) al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014, dacă legea/decizia bugetară anuală nu este adoptată cu cel puțin trei zile înainte de expirarea anului bugetar, administratorul de buget emite dispoziția privind aplicarea bugetului provizoriu.

Bugetul provizoriu se formează și se execută în corespundere cu prevederile legii/deciziei bugetare din anul precedent, luând în considerare modificările operate pe parcursul anului și ținând cont de următoarele particularități: a) excluderea sau reducerea volumului programelor de cheltuieli finalizate sau care urmează a fi

finalizate în anul bugetar curent; b) stabilirea soldului bugetului la un nivel ce nu va depăși valoarea acestuia aprobată în buget pe anul precedent.

În perioada aplicării bugetului provizoriu nu se permite efectuarea cheltuielilor pentru acțiuni sau măsuri noi comparativ cu anul precedent.

Din scrisoarea nr. 34/5-87 din 09 februarie 2017 Inspectoratul General al Poliției, adresată Inspectoratului de Poliției Cahul rezultă că urmare a creșterii numărului mare de persoane pensionate, mijlocele financiare pentru achitarea indemnizațiilor unice au fost valorificate, fiind înaintate demersuri către Ministerul Afacerilor Interne cu solicitări de alocare a mijloacelor financiare suplimentare. Totodată s-a menționat că achitarea indemnizației cu întârziere s-a produs datorită faptului că legea bugetară anuală nu a fost aprobată înainte de expirarea anului bugetar, adică 2015, 2017 Inspectoratul General al Poliției activând cu un buget provizoriu, la nivelul anului precedent. (f.d. 56)

Instanța de recurs reține că obligația de achitare a indemnizației unice lui Ion Roșca a apărut în perioada aplicării bugetului provizoriu pentru anul 2016, prin urmare aceasta nu a fost prevăzută în bugetul anului precedent, acestea fiind cheltuieli neprevăzute și sunt noi comparativ cu anul precedent.

În urma celor constatate rezultă că neachitarea în termen a indemnizației unice lui Ion Roșca a fost condiționată de aprobarea cu întârziere a bugetului pentru anul 2016.

Materialele dosarului demonstrează că Inspectoratul General al Poliției a întreprins toate măsurile în vederea achitării indemnizației unice, ori prin scrisoarea nr. 34/5-605 din 18 august 2016 a informat Ministrul Afacerilor Interne despre faptul că la situația din 17 august 2016 se confruntă cu insuficiența mijloacelor financiare pentru achitarea indemnizațiilor unice, care constituie circa 6670,0 mii lei. Până la data de 17 august 2016 au fost achitate indemnizațiile unice în mărime de 18566,84 mii lei, pentru persoanele concediate până la 23 martie 2016. (f.d. 73)

Colegiul lărgit apreciază critic argumentul Curții de Apel Cahul precum că la caz există vina angajatorului, care cunoștea că Ion Roșca ajunge la vârsta de pensionare și va fi eliberat din funcție, astfel urma să prevadă în buget mijloace financiare pentru acordarea indemnizației unice la eliberarea acestuia.

Aici instanța de recurs, menționează că deși angajatorul putea să prevadă eliberarea lui Ion Roșca din funcția deținută în legătură cu pensionarea la 26 iunie 2016, bugetul pentru anul 2016 nu era aprobat la data eliberării acestuia, activând cu un buget provizoriu la nivelul anului precedent, adică 2015. Respectiv Inspectoratul General al Poliției nu deținea surse financiare necesare pentru a achita în termen indemnizația unică tuturor persoanelor demisionate, care în anul 2016 a constituit un număr impresionant. Aici se reiterează prevederile art. 330, alin. (2) al Codului muncii potrivit căruia se taxează numai vinovăția angajatorului în cazul reținerii achitării indemnizației.

Ion Roșca a invocat prevederilor art. 1 Protocolul 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale de domeniul dreptului de proprietate, urmând să se includă în activul succesoral, nu poate servi temei de admitere a recursului.

Potrivit art. 1 al Protocolului 1 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale orice persoană fizică sau juridică are dreptul la

respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

La caz, Ion Roșca nu a fost lipsit de dreptul la indemnizația unică și nici nu i s-a negat acest drept. Faptul achitării indemnizației unice cu întârziere de patru luni nu condiționează incontestabil calcularea penalităților, ori acestea contravin prevederilor art. 330, alin. (2) al Codului muncii, care stipulează că penalitatea se calculează numai în cazul vinovăției angajatorului pentru neachitarea în termen a indemnizației unice la eliberarea din funcție.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție referitor la pretenția lui Ion Roșca cu privire la încasarea penalității pentru perioada de întârziere a plății indemnizației unice în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere o consideră neîntemeiată și care corect a fost respinsă de instanța de fond, ori din materialele dosarului nu rezultă vinovăția recurentului la reținerea achitării indemnizației unice de întârziere.

Cu referire la pretențiile lui Ion Roșca privind încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată instanța de recurs reține că acestea sunt subsecvente pretenției respinse cu privire la încasarea penalității pentru perioada de întârziere a plății indemnizației unice în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, care corect au fost respinse de către instanța de fond.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, prima instanță temeinic și legal a respins cererea de chemare în judecată înaintată de către Ion Roșca cu privire la încasarea penalității pentru perioada de întârziere a plății indemnizației unice în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei și cheltuielile de judecată.

Colegiul notează că o astfel de soluție emisă de instanța de fond este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Soluția Curții de Apel Chișinău privind admiterea parțială a cererii de chemare în judecată înaintată de către Ion Roșca, prin încasarea din contul Inspectoratului General al Poliției în beneficiul lui Ion Roșca a penalității pentru perioada de întârziere a plății indemnizației unice 02 iunie 2016 -28 octombrie 2016 în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere și prejudiciului moral în sumă de 2 000 lei este greșită și contradictorie probatoriului din dosar.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției, a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea instanței de fond.

Conform celor expuse, în temeiul art. 445 alin. (1) lit. f) al Codului de procedură civilă, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Inspectoratul General al Poliției.

Se casează decizia din data de 07 noiembrie 2018 a Curții de Apel Cahul și se menține hotărârea din data de 29 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Roșca împotriva Inspectoratului de Poliție Cahul, Inspectoratului General al Poliției, Ministerului Afacerilor Interne privind încasarea penalităților pentru perioada de întârziere a plății indemnizației unice, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Dumitru Mardari

Nina Vascan

Victor Burduh

Maria Ghervas